

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานและการประเมินผลองค์การมหาชน

1. หลักการ

กำหนดระบบการประเมินผลองค์การมหาชน เพื่อพิสูจน์ถึงควมมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าขององค์การมหาชน โดยให้องค์การมหาชนทุกแห่งจัดทำแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและลงนามในคำรับรองการปฏิบัติงาน โดยให้ ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นผู้ประเมินผลงานขององค์การมหาชนตามคำรับรองการปฏิบัติงานและรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

องค์การมหาชนที่ผ่านการประเมินจะได้รับสิ่งตอบแทนทั้งในลักษณะที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน แต่จะไม่มีงบประมาณพิเศษเพื่อจัดสรรเงินรางวัล

2. แนวทาง

1) องค์การมหาชนทุกแห่งนำเอาหลักการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และเพื่อให้การบริหารงานภาครัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2) องค์การมหาชนทุกแห่งมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การมหาชนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และลงนามตามคำรับรองการปฏิบัติงานระหว่างรัฐมนตรีกับประธานคณะกรรมการและระหว่างประธานคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ เพื่อให้การดำเนินกิจการขององค์การมหาชนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

3) เมื่อครบกำหนด 1 ปี ภายหลังจากการลงนามตามคำรับรองการปฏิบัติงานแล้ว องค์การมหาชนแต่ละแห่งจะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้

4) ให้ความสำคัญกับการประเมินประสิทธิภาพและความคุ้มค่าขององค์การมหาชน

5) สิ่งจูงใจที่ผูกกับคำรับรองการปฏิบัติงาน จะเป็นสิ่งจูงใจในระดับองค์กรและระดับบุคคล โดยเฉพาะผู้อำนวยการองค์การมหาชน ทั้งนี้จะมีความหลากหลายทั้งสิ่งจูงใจที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

6) มีการนำมาตรการเชิงลบมาใช้กับองค์การมหาชน

7) ประกาศให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับคำรับรองการปฏิบัติงาน ผลการประเมินตามคำรับรองฯ และสิ่งจูงใจที่องค์กรมหาชนได้รับ

8) มาตรการนี้เป็นมาตรการที่ดำเนินการต่อเนื่องทุกปี โดย สำนักงาน ก.พ.ร. จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเจรจาข้อตกลงและการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรมหาชนสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 แต่ในปีต่อ ๆ ไป ภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้ จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3. กลุ่มเป้าหมาย

อาศัยความตามมาตรา 53 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ คือ องค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 และหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะที่มีภารกิจในการให้บริการสาธารณะในลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ใน มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 แต่โดยที่ในทางกฎหมายองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 ถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลขององค์กรมหาชนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในขณะที่หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะจะมีระบบการประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้ง ดังนั้น การดำเนินการในเรื่องนี้จะกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ได้แก่ องค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 (ซึ่งในขณะที่กำหนดให้มีระบบการประเมินผลขององค์กรมหาชนนี้มีอยู่ 17 แห่ง)

ระยะที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ซึ่งมีภารกิจในการให้บริการสาธารณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ใน มาตรา 5 ตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 (ซึ่งในขณะที่กำหนดให้มีระบบการประเมินผลขององค์กรมหาชนนี้มีอยู่ 8 แห่ง)

4. วิธีการจัดทำข้อตกลง

1) ให้มีคณะกรรมการดำเนินการโดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

(1) คณะกรรมการกำกับการจัดทำข้อตกลงและประเมินผล ทำหน้าที่กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การเจรจาข้อตกลงผลงาน เป้าหมาย วิธีการประเมินผล และจัดสรรสิ่งจูงใจ กำกับให้องค์กรมหาชนและคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและประเมินผลดำเนินการตามหลักเกณฑ์อย่างมี

มาตรฐาน และแก้ไขปัญหานั้นเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงและประเมินผล โดยให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดังกล่าว

(2) คณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและประเมินผล ทำหน้าที่เจรจาเพื่อตกลงการพัฒนาการดำเนินงาน ตัวชี้วัด เป้าหมาย และสิ่งจูงใจขององค์การมหาชน รวมทั้งทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้ คณะกรรมการดังกล่าวให้ประธาน ก.พ.ร. เป็นผู้แต่งตั้ง

2) ในการทำข้อตกลงผลการดำเนินงานต้องมีการเจรจาร่วมกันระหว่างคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและประเมินผลกับผู้ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชน ได้แก่ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง หรือตามพระราชบัญญัติแล้วแต่กรณี ประธานกรรมการหรือกรรมการที่ประธานกรรมการมอบหมาย และผู้อำนวยการองค์การมหาชน

3) องค์การมหาชนทุกแห่งต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การ ซึ่งต้องประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาการดำเนินกิจการ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน เป้าหมายของแต่ละตัวชี้วัด สิ่งจูงใจที่ต้องการได้รับ แผนการนำสิ่งจูงใจที่ได้รับไปจัดสรรหรือใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อนำมาเจรจาและตกลงกับรัฐมนตรี และคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและประเมินผล

4) เมื่อองค์การมหาชนสามารถเจรจาได้ข้อตกลงและมีการลงนามในคำรับรองการปฏิบัติงานแล้ว ให้ประกาศให้ประชาชนทราบ โดยอาจเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์การมหาชน

5. กรอบการประเมิน

องค์การมหาชนต้องได้รับการประเมินผลการดำเนินกิจการเพื่อรับสิ่งจูงใจตามคำรับรองการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบตัวชี้วัด 4 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ (1) มิติด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ

มิติที่ (2) มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

มิติที่ (3) มิติด้านคุณภาพการให้บริการ

มิติที่ (4) มิติด้านการพัฒนาองค์การ

6. สิ่งจูงใจที่ให้แก่องค์กรมหาชน

สิ่งจูงใจที่องค์กรมหาชนจะได้รับขึ้นอยู่กับผลสำเร็จของการดำเนินกิจการตามเป้าหมายที่ได้ระบุไว้ในข้อตกลง ดังนี้

- สิ่งจูงใจเชิงบวก
 - ส่วนแบ่งจากการลดค่าใช้จ่าย
 - การเพิ่มเงินอุดหนุนทั่วไปรายปี
 - อัตราค่าตอบแทนผันแปรของผู้บริหาร (ไม่เกิน 25% ของเงินเดือนประจำ)
 - การเลื่อนขั้นตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้เร็วขึ้น
 - อื่น ๆ ตามการตกลงขององค์กรมหาชนกับคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและการประเมินผล
- สิ่งจูงใจเชิงลบ
 - การยกเลิกสัญญาของผู้บริหารองค์กรมหาชนก่อนหมดอายุของสัญญาจ้าง
 - อื่น ๆ ตามการตกลงขององค์กรมหาชนกับคณะกรรมการเจรจาข้อตกลงและการประเมินผล